



Kela tiedottaa 11.2.2003

Opintotuen takaisinmaksuehdotuksia 28 400

Kansaneläkelaitos on tarkistanut vuonna 2001 opintotukea saaneiden tulot. Opintotukilain perusteella tehdyssä vertailuajossa 28 400 tuensaajan vuositulot ylittivät vuositulorajan. Heille on tänään tiistaina lähetetty päätösehdotus opintotuen takaisinmaksusta. Vuosi sitten päätösehdotuksia lähetettiin 27 500 henkilölle.

Vuonna 2001 opintotuen saajia oli 338 000. Heistä 28 400:lla tulot olivat suuremmat kuin vapaa tulo eli vuosituloraja. Keskimääräinen takaisin maksettava määrä on 1000 euroa. Päätösehdotusten mukainen takaisinmaksu on yhteensä 28,5 miljoonaa euroa, kun se vuotta aiemmin oli 26,6 miljoonaa euroa.

Kansaneläkelaitos korostaa, että nyt lähetetyt kirjeet ovat päätösehdotuksia. Päätöksestä tulee lainvoimainen, jos sen saaja ei 30 päivän kuluessa pyydä asian uudelleenkäsittelyä.

Uudelleenkäsittelypyyntö on tarpeellinen erityisesti silloin, kun opiskelija on aloittanut opintonsa tai valmistunut vuoden 2001 aikana. Jos vuositulorajan ylitys johtuu muista kuin opiskeluaikana ansaituista tuloista, takaisin maksettava määrä voi pienentyä tai takaisinmaksua ei tule lainkaan. Aikaisemmissa tulovalvonnoissa opintonsa aloittaneita tai valmistuneita on ollut 20-25 prosenttia takaisinmaksuehdotuksen saaneista.

Opintotukilain mukaisesti takaisinmaksuehdotus lähetetään myös näille tuensaajille, koska Kelalla ei ole tietoa, mikä osa tuloista on ansaittu muuna kuin opiskeluaikana. Tulovalvonta perustuu verohallinnolta saatuihin vuoden 2001 verotuksen tulotietoihin, joissa ei ole eritelty tuloja kuukausittain. Uudelleenkäsittelyssä opintotuen takaisinperintä ratkaistaan tuensaajan antamien opiskelu- ja tuloksetustietojen perusteella.

Tulovalvonta toimii tehokkaasti

Opintotukilain 17 §:n mukaisesti opiskelijan tulee itse huolehtia siitä, että vuositulo ei ylitä tukivuokausien lukumäärän perusteella määräytyvää vuositulorajaa. Tuloja ei selvitetä tukea myönnettäessä tai maksettaessa, vaan menettely perustuu tuensaajan omaan aktiivisuuteen sekä verotustietojen avulla jälkikäteen tehtävään, kaikkia tuensaajia koskevaan tulovalvontaan. Kela ei siten voi vaikuttaa tulovalvontatapauksen määrään.

Opiskelijalla on mahdollisuus perua tai palauttaa vapaaehtoisesti tukea heti, kun hän huomaa tulojensa ylittävän vuositulorajan. Vuonna 2001 opintotukea saaneista 22 100 palautti vapaaehtoisesti liikaa maksettua opintorahoja ja asumislisiä. Toisaalta opiskelija voi nostaa tukea, vaikka hän tietää tulojensa ylittävän tulorajat. Tämän "opintotuen lainaamisen" rajoittamiseksi takaisin perittävän tuen määrään lisätään 15 prosentin korotus.

Tulovalvontajärjestelmää pidetään yleisesti toimivana, sillä se mahdollistaa opiskelun ja työssäkäynnin joustavan yhteensovittamisen ja on toimeenpanoltaan suhteellisen yksinkertainen. Merkittävin etu on siinä, että järjestelmä on kaikille tuensaajille tasapuolinen, eikä sitä voi käyttää väärin.

Nyt toteutetussa tulovalvonnassa käytettiin ensimmäisen kerran takaisin perittävän määrän uutta laskutapaa. Tukivuosien 1998-2000 tulovalvonnassa opiskelijalta perittävä opintotuen määrä oli lähes sama kuin tulojen ylityksen määrä. Tätä laskutapa pidettiin yleisesti kohtuuttoman ankarana, jonka vuoksi hallitus antoi opintotukilain muutosesityksen. Eduskunta hyväksyi lainmuutoksen joulukuussa 2000.

Uudessa laskutavassa peritään takaisin niiden kuukausien opintorahat ja asumislisät, joiden vuoksi tuloraja ylittyi. Samalla kuitenkin korotettiin takaisin perittävään määrään tehtävää korotusta seitsemästä prosentista 15 prosenttiin.

Lisätietoja

suunnittelija Ilpo Lahtinen, puh. 020 434 3254, ilpo.lahtinen@kela.fi

etuuspäällikkö Paula Viljanen, puh. 020 434 3321, paula.viljanen@kela.memonet.fi

Lisätietoja haluaville saatavana myös liitetiedote *"Tulovalvonnan periaatteet ja tilastotietoja"*, jonka voi tulostaa Kelan internet-sivuilta osoitteesta

<http://www.kela.fi/in/internet/suomi.nsf/alias/vumatied2001>

tai tilata Kelan viestinnästä osoitteesta tiedotteet@kela.fi tai puh. 020 434 1418.